

Sfântul Antim Ivireanul, dulce grăitor al înțelepciunii dumnezeiești

De trei veacuri în București se află frumoasa ctitorie a Sfântului Ierarh Antim Ivireanul, Mitropolitul Țării Românești, mănăstirea ce îi poartă numele. Când intrăm în curtea Mănăstirii Antim, gândul nostru merge către ctitorul sfânt al acestei vetre de spiritualitate ortodoxă închinată Tuturor Sfinților.

Astăzi, când această mănăstire bucureșteană își cinstește sfântul ctitor, ne oprim asupra vieții și activității acestui ierarh emblematic pentru istoria Ortodoxiei românești. După cum îi spune și apelativul, Ivireanul, Sfântul Antim era originar din spațiul caucazian al Georgiei de astăzi, care în istorie o regăsim sub numele de Iviria sau Gruzia, lucru subliniat și de primul condac al Acatistului: „Ție, Ierarhule Antim, înfloritul bărbat al Iviriei, răsădit peste hotare în pământul cel bun, rod și mai mult să aduci, și noi cinstirea noastră îți aducem: Bucură-te, Sfinte Ierarhe Antim Ivireanul, mucenicie de taină a lui Hristos!”

Primele cuvinte din sinaxarul dedicat vieții lui pilduitoare îl portretizează astfel: „Vistierie de daruri, ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, acest trimis al lui Dumnezeu pământului românesc din îndepărtata Ivirie (Georgia) nu a îngropat nici

un talant din câți i-au fost dăruți de Dumnezeu și pe toți, ca o slugă bună și credincioasă, i-a înmulțit”.

Sfântul Antim Ivireanul s-a născut în jurul anului 1650, având din botez numele primului chemat la apostolat de Domnul nostru Iisus Hristos, Sfântul Andrei, care a adus atât pe teritoriul țării noastre, cât și în spațiul Georgiei de astăzi creștinismul. El a fost crescut de părinții săi, Ioan și Maria, în dreapta credință creștină, cu evlavie față de cele sfinte. Este luat în robie în urma uneia dintre dese invazii turcești prin care a trecut în istoria medievală teritoriul georgian. Ajunge la Constantinopol, capitala Imperiului Otoman, unde învață limbile greacă, turcă, slavă veche, arabă, iar mai târziu limba română. După ce scapă de robie trăiește în preajma Patriarhiei Ecumenice. Aici învață arta sculpturii în lemn, pictura și broderia. Astfel, în anul 1690, când Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu îl aduce în Țara Românească, avem un bărbat de 40 de ani poliglot, cunoscător în detaliu al principalelor arte ale timpului și un excepțional cărturar care va contribui la făurirea culturii române. Cunoscând multele daruri cu care l-a înzestrat Dumnezeu, Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu l-a însărcinat cu conducerea tipografiei domnești de la București. Este hirotonit ieromonah, intrând în clerul ortodox al Țării Românești, pe care mai târziu, când va urca pe scara ierarhică, îl va reprezenta cu cinste și multă dragoste pastorală.

Activitatea tipografică de la București o continuă la Mănăstirea Snagov. „A tipărit și a supravegheat cu neobosită râvnă, în migăloasa îndeletnicire, scoțând din tiparnițele pe care le-a îndrumat, 63 de cărți, din care 38 lucrute de el însuși, în diferite limbi: română, greacă, arabă, georgiană” (Viețile Sfinților).

În timpul petrecut la Mănăstirea Snagov este și stareț al acestei vechi obști monahale de lângă București. Pentru activitatea lui excepțională este ales în anul 1705 Episcop la Râmnic, fiind păstorul ortodocșilor români din Oltenia. Întemeiază și aici o tipografie, unde a tipărit mai multe cărți, între care Liturghierul și Molitvelnicul, cărțile fundamentale pentru activitatea pastorală a preoților.

În anul 1708 devine Mitropolitul Țării Românești, fiind întronizat în Duminica Ortodoxiei, în prezența patriarhilor din Alexandria și Ierusalim. În timpul păstoririi sale s-a arătat ca un mare ierarh, care a avut grijă de Biserică și de păstoriții săi, expunându-și multele sale daruri prin predicile lui care mișcau inimile ascultătorilor. Din acestea au ajuns până la noi omilii cuprinse în celebra sa lucrare intitulată Didahii. El este autorul lucrării de artă Chipurile Vechiului și Noului Testament, cu peste cinci sute de portrete ale unor personaje biblice.

Sfântul Antim a fost un ierarh care a avut grijă de cei defavorizați și s-a implicat în

formarea copiilor săraci, pentru care a înființat școli unde învățământul era gratuit.

Activitatea lui pastorală excepțională ne este sintetizată foarte frumos în lucrarea atât de populară Viețile Sfinților: „Smerit și convins fiind, că numai datorită Milostivului Dumnezeu a ajuns vas ales lucrării dumnezeiești, Sfântul Ierarh Antim priveghea cu osârdie și fără de lene, ziua și noaptea și în tot ceasul, pentru folosul tuturor de obște, învățându-i și îndreptându-i pe toți cu frica lui Dumnezeu pe ca-lea cea dreaptă. Podoabă a cărturarilor și dulce grăitor al înțelepciunii dumnezeiești în graiul românesc, Sfântul Ierarh Antim a adăpat poporul însetat de credință prin cuvântul său de învățătură, lăsând Bisericii noastre marele tezaur literar și teologic cuprins în Didahiile și predicile sale”.

El a avut grijă de toți ortodocșii români, mai ales de frații în credință din Transilvania. Nu a uitat de lumea ortodoxă de pretutindeni, tipărind cărți pentru ortodocșii arabi din Patriarhia Antiohiei, pentru slavii din Balcani și greci, iar pentru conașionalii săi a trimis un meșter tipograf care a tipărit cărți, la Tbilisi, în limba georgiană.

În toamna anului 1716 este scos de fanarioți din scaunul de Mitropolit al Țării Românești și exilat la Mănăstirea „Sfânta Ecaterina” din Muntele Sinai. Pe drum a fost chinuit de soldații turci până la moarte, prin tăierea capului, pe care apoi l-au aruncat în apele Tungiei, un afluent al râului Marița, în sudul Dunării.

În anul 1992, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a trecut în rândul sfinților cu zi de serbare la 27 septembrie, când îl cinstim prin inspiratele cuvinte ale imnografului: „Sfinte Părinte Ierarhe Antim, după vrednicie ai fost rânduit păstor și învățător turmei tale, și cu înțelepciune dumnezeiască ai revărsat râurile sfintelor tale cuvinte. Viața ai pus-o pentru păstoriții tăi și cununa muceniei ai dobândit de la Hristos Dumnezeu, pe Care roagă-L, Sfinte Părinte Ierarhe Antim, să dăruiască pace și mare milă celor ce săvârșesc sfântă pomenirea ta”.